

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a D. és A. Ü. Iroda ... ügyintéző: dr.Dobrossy István ügyvéd) és dr.M. J. jogtanácsos által képviselt **C. C. Pénzügyi Szolgáltató Zártkörű Részvénytársaság** ... felperesnek a dr.Tóth Veronika ügyvéd ... által képviselt **P. Kereskedelmi és Szolgáltató Betéti Társaság** ... I.rendű, K. B. ... II.rendű és **K. A.** ... III.rendű alperesek ellen készfizető kezességvállalás alapján fennálló tartozás megfizetése iránt a Debreceni Városi Bíróságon 8.G.40.530/2008. számon indult perében a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2.Gf.41.111/2009/7. számú ítélete ellen az alperesek által 19. sorszámon előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Legfelsőbb Bíróság a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2.Gf.41.111/2009/7. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi az I-II-III.r. alpereseket, hogy az államnak - az illetékes állami adóhatóság külön felhívására - egyetemlegesen fizessenek meg 235.700 (Kettőszázharmincötezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s:

A jogerős ítéletben megállapított és a felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából jelentős tényállás a következő:

A felperes és az I.r. alperes 2005. november 18-án Szállító Faktoring Keretszerződést kötött (FBP050170) az I.r. alperesnek a B. - B. Termelő, Fejlesztő, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft-vel

szemben fennálló és a későbbiekben keletkező számlaköveteléseinek faktorálására 6.250.000 forint keretösszegben. A felperes a vételár 80 %-ának megfizetésével a számlakövetelést a járulékokkal együtt megszerezte. Megállapodtak, hogy a felperes a behajtást követően a fennmaradó 20 %-ot fogja a minden megkezdett 10 napra számított, a vételárra vetített 0,45 % faktordíjjal csökkenteni, s ennek alapján számol el az I.r. alperessel (szerződés 4. pontja).

A szerződés 7/c. pontjában megállapodtak, hogy az I.r. alperes készfizető kezességet vállal az engedményezett követelések megtérüléséért, az engedményezés fejében kapott ellenérték (vételár) erejéig. A 10. pontban az I.r. alperes vállalta a megvásárolt számlakövetelés nem teljesült részének, illetve a késedelem idejére késedelmi kamatnak a megfizetését, melynek mértékét a bruttó számlaértékre számítva 20 %/évben határozták meg.

Az engedményezés tárgya az I.r. alperes 144., 145. és 146. számú számlájában megjelölt 2006. február 17., 18. és 21. napján esedékes 4.996.620 forint + ÁFA, összesen 6.245.775 forint volt. Az engedményezés tényéről a felperes és az I.r. alperes 2005. november 22-én értesítette a követelés kötelezettjét, a B.-B. Kft-t. Részteljesítés csak a 144. számú számlára történt, melyből - a kamat elszámolása után - 2006. december 22-én már csak 838.333 forint tőketartozás maradt fenn.

A felperes két alkalommal is felszólította a kötelezettet a fizetésre, majd 2006. április 13-án megállapodást kötöttek. Ennek nem teljesítése után a felperes felszámolási eljárást kezdeményezett a B.-B. Kft. kötelezettel szemben, azonban abban az eljárásban az adósként szereplő kötelezett először haladékokat kért, majd ismételt megállapodást kötött a felperessel, s erre tekintettel a felek közösen kérték a felszámolási eljárás szünetelését. Ezt követően többször egyeztettek, több megállapodás-tervezet készült, melyeket nem írtak alá, és a kötelezett csak részben teljesítette a tartozását. A felszámolási eljárásban az eljárás folytatását nem kérték, az 6 hónapos szünetelést követően megszűnt.

Egy párhuzamosan futó felszámolási eljárásban egy másik faktorcég (P. Zrt.) is kezdeményezte a kötelezett B. B. Kft. felszámolását, ott szintén részteljesítés történt, majd a felek kérték a szünetelés megállapítását. A kötelezett B.-B. Kft. 2007. augusztus 25-én elhatározta végelszámolással való megszűnését 2007. szeptember 16-tól kezdődően, végelszámolóként a K. Gazdasági Tanácsadó Szolgáltató Kft-t jelölve ki. A végelszámoló 2007. december 12-én kérte ennek a szünetelő felszámolási eljárásnak a folytatását és az adós felszámolásának elrendelését.

A Fővárosi Bíróság a 16.Fpk.01-08-000540. számú ügyben 2008. március 31-én közzétett felszámolást elrendelő végzésével a B.-B. Kft. felszámolását megindította, felszámolóként a korábbi végelszámoló K. Kft-t jelölve ki. A felperes a hitelezői igényét 3.645.775 forint tőke és 1.213.789 forint kamat összegben jelentette be a felszámolóhoz.

Az I.r. alperes a cégjegyzékben Cg.06-06-006642 cégjegyzékszám alatt bejegyzett betéti társaság, beltagja 2008. március 25-ig a II.r. alperes volt, ezt követően pedig a III.r. alperes.

A felperes által az alperesek ellen 2007. március 6-án benyújtott fizetési meghagyásból perré alakult eljárásban a Debreceni Városi Bíróság 8.G.40.238/2007/7. szám alatt meghozott ítéletét a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2.Gf.41.030/2008/9. számú végzésével hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és új határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban a felperes többször módosított keresetében 3.928.558 forint tőke, annak a szerződés 10. pontjában meghatározott mértékű késedelmi kamata, valamint faktoringdíj megfizetésére kérte kötelezni az I-III.r. alpereseket, a perrel felmerült költségeivel együtt. Az I.r. alperes elleni keresetének jogcímét a Ptk. 274. § (2) bekezdésében és 330. § (1) bekezdésében, valamint 313. §-ában jelölte meg, s a szerződésük 7/c, 10. és 4. pontjára alapította.

Az alpereseket azzal a fenntartással kérte kötelezni, hogy az alperesek tartozásának tőkeösszege maximum az I.r. alperes által az engedményezés fejében kapott ellenérték összege, azaz 4.996.620 forint. A II. és III.r. alperest a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 108. § (1) bekezdése alkalmazásával egyetemlegesen kérte kötelezni, mögöttes felelősségük alapján.

Az I-III.r. alperesek kérték a kereset elutasítását. Viszontkeresetet terjesztettek elő a felperessel szemben 1.249.195 forint, valamint ennek 2006. február 21-től számított késedelmi kamatainak megfizetésére. Álláspontjuk szerint a felperes mulasztása okozta azt, hogy nem sikerült behajtani a kötelezettől teljes egészében a tartozást, hiszen a felperes a megindított felszámolási eljárásban hozzájárult a szüneteléshez és az eljárást hagyta megszűnni anélkül, hogy kérte volna a folytatást, holott a kötelezett a tartozását nem fizette ki. Miután ebben az időszakban a kötelezett még működő cég volt, ki tudta volna fizetni a teljes tartozást. A követelés faktorálása miatt az I.r. alperesnek nem volt lehetősége fellépni a kötelezettel szemben, ezért kár érte a fenti összegben a felperes mulasztása miatt.

A felperes kérte a viszontkereset elutasítását. Nem vitatta, hogy az általa kezdeményezett felszámolási eljárás szünetelés folytán

megszűnt, de állította, hogy ebben mulasztás nem terheli, mert minden tőle elvárhatót megtett a követelés behajtása érdekében.

Az elsőfokú bíróság kötelezte az I.r. alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt a felperesnek a B.-B. Termelő, Fejlesztő, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. „f.a.” adóssal egyetemlegesen 3.928.558 forint összegű tőkét, és ennek késedelmi kamatát, de legfeljebb összesen 4.996.620 forintot. Amennyiben az I.r. alperes társasági vagyona a tartozást nem fedezi, mögöttes felelőssége alapján a II.r. és III.r. alperes egyetemlegesen köteles helytállni a fenti kötelezettségért.

Az alperesek viszontkeresetét a bíróság elutasította.

Kötelezte az I.r. alperest elsődlegesen, s amennyiben a társaság vagyona nem fedezi, a II.r. és III.r. alperest egyetemlegesen, hogy fizessenek meg a felperesnek 15 nap alatt 585.700 forint perköltséget, valamint rendelkezett az illeték fizetéséről.

Az elsőfokú bíróság az I.r. alperes felelősségét készfizető kezességvállalása alapján állapította meg azzal, hogy a szerződésben az I.r. alperes csak az első részlet erejéig - 4.996.620 forintig - vállalta a készfizető kezességet, ezért csak ezen összeg erejéig terjed a felelőssége. Az elsőfokú bíróság a fennálló valamennyi tartozás tekintetében ezt az összeghatárt vette figyelembe, ezért a tőkén és az eddig az összeghatárig érvényesíthető kamaton felül érvényesített faktordíjjal érdemben már nem foglalkozott.

A II.r. és III.r. alperesek felelősségét a Gt. 104. § (1) bekezdése, a 108. § (1) és (3) bekezdése, valamint a 97. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

Az alperesek védekezését és viszontkeresetét az elsőfokú bíróság abból az indokból nem találta megalapozottnak, hogy a kötelezettel szembeni felszámolási eljárás még folyamatban van, ezért nem lehet egyértelműen megállapítani a követelés behajthatatlanságát, így a Ptk. 276. § (2) bekezdésében foglalt feltétel nem áll fenn. Ezen felül azt is megállapította az eljárás adataiból, hogy az adott időszakban a kötelezett likviditási problémákkal küzdött, nem lehet arra következtetni, hogy a felszámolási eljárás folytatása esetén a kötelezett a tartozását megfizette volna.

A viszontkereset, mint kártérítési igény elutasítását azzal indokolta, hogy hiányzik a felperes oldalán a károkozó magatartás, azaz nincs olyan jogellenes magatartás, mellyel összefüggésben az I.r. alperes oldalán kár keletkezett volna. Az alperesek előadása csak feltételezésen alapult, állításukat - mely szerint a perbeli követelés a megjelölt időszakban behajtható lett volna -, kétséget kizáró módon nem tudták bizonyítani.

Az alperesek fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és kötelezte az alpereseket egyetemlegesen, hogy fizessenek meg a felperesnek 50 ezer forint másodfokú perköltséget.

A jogerős ítélet indokolásában kifejtettek szerint az elsőfokú bíróság a tényállást kellően feltárta és helytállóak az abból levont következtetései is. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg azt, hogy a felperest nem terheli felelősség a követelés behajthatósága tekintetében. Rámutatott, hogy a készfizető kezesség miatt az I.r. alperes nem követelhetette, hogy a felperes a tartozást előbb a követelés kötelezettjétől kísérelje meg behajtani, a felperes jogosult volt közvetlenül az I.r. alperes készfizető kezese ellen fordulni. Emiatt fogalmilag fel sem merülhet a jogosult felróható magatartása a behajthatatlanság körében. A felperes ugyanis a kötelezettől (egyenes adóstól) a követelés behajtását sem volt köteles megkísérelni, így nem róható a terhére az, hogy a felszámolási eljárásban az adóssal megállapodott az eljárás szünetelésében. A kezese jogi lehetősége volt arra, hogy a követelést a felperes igényének kielégítésével magához váltsa és ezt követően a Ptk. 276. § (1) bekezdése alapján maga lépjen fel hitelezőként a kötelezett ellen folyó felszámolási eljárásban.

A jogerős ítélet ellen az alperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet. Kérték a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és a kereset elutasítását. Állították, hogy a jogerős ítélet sérti a Ptk. 276. § (2) bekezdését.

Az alperesek jogi álláspontja szerint a kezese felelőssége alól az I.r. alperes szabadult, mert a felperes magatartása miatt a követelés behajthatatlanná vált. Csak a felperesnek állt módjában a kötelezett által nem vitatott követelést beszédni. Nem vitásan a felperes által indított eljárással párhuzamosan folyt egy másik felszámolási eljárás, ahol a hitelező (P. Zrt.) 10.970.925 forintot megkapott, követelése jelentősen csökkent, mert a kötelezett ezen hitelező számára teljesített. Ebből az alperesek azt a következtetést vonták le, hogy a felperesnek az általa indított, majd szünetelt felszámolási eljárás folytatását kellett volna kérnie, hiszen ha abban az eljárásban fizetett a kötelezett más hitelezőnek, akkor a 2006-2007-es időszakban a felperes felé is hajlandó lett volna teljesíteni.

Az alperesek előadták továbbá, hogy a Ptk. 276. § (2) bekezdése alapján történő mentesülés megállapításához nem feltétlenül kell megbizonyosodni arról, hogy a követelés kiegyenlítést nyert volna. Elegendő annak megállapítása, hogy a jogosult egyáltalán bármely olyan jogról lemondott, amely a követelést biztosította és amelynek alapján kielégítést kaphatott volna. Álláspontjuk szerint ez a rendelkezésre álló adatokból megállapítható és ezért nem helytálló

a másodfokú bíróság megállapítása, miszerint meg sem kellett volna kísérelnie a felperesnek a behajtást. A kifejtettek miatt nincs jelentősége annak sem, hogy a kezesnek jogi lehetősége lett volna a követelés magához váltására. Megállapítható, hogy a felperes olyan jogról mondott le, amely a követelése behajtását biztosíthatta volna és követelése kielégítést nyerhetett volna.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem nyújtott be.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (2) bekezdése alapján az alperesek felülvizsgálati kérelmének keretei között vizsgálta felül.

Az alperesek felülvizsgálati kérelmükben azt állították, hogy az a magatartás, mellyel a felperes hagyta a szünetelő felszámolási eljárást megszűnni, megfosztotta őket a követelést biztosító olyan jogtól, amely alapján a készfizető kezes kielégítést kaphatott volna, s emiatt az I.r. alperes szabadult a kezesi kötelezettsége alól (Ptk. 276. § (2) bekezdés).

Az alpereseknek ez az állítása téves. A Legfelsőbb Bíróság az eljárás adataiból megállapította, hogy jóval a B.-B. Kft. végelszámolásának megindulása előtt (2007. április 4-én) - az alperesek által állított működési időszakban - a felperes érvényesítette az igényét a készfizető kezessel szemben. Ebből következően az alperesek által állított felperesi mulasztásnak az alperesek felelősségének fennállása szempontjából nincs jelentősége, ugyanis a készfizető kezes a jogszerű teljesítésével olyan helyzetbe hozhatta volna magát, hogy kötelezettségének teljesítése után maga léphetett volna fel a kötelezettel szemben olyan időpontban, amikor állítása szerint még lett volna fedezet követelésének az adós vagyonából történő behajtására.

A Ptk. 4. § bekezdése értelmében saját felróható magatartására előnyök szerzése végett senki nem hivatkozhat.

A felperes jelen ügyben úgy járt el, ahogyan számára a jogszabályok lehetővé tették - közvetlenül fellépett a készfizető kezessel szemben, amikor a kötelezettől nem sikerült behajtania a követelést -, ezért a másodfokú bíróság helytállóan helyezkedett arra az álláspontra, miszerint a felperes nem hozta olyan helyzetbe a kezeset, hogy emiatt a követelés behajthatatlanná vált volna. A kezesnek ugyanis még az alperesek által állított mulasztás időpontját megelőzően jogi lehetősége volt arra, hogy a követelést a felperes igényének kielégítésével magához váltsa és ezt követően a Ptk. 276. § (1) bekezdése alapján maga lépjen fel hitelezőként a kötelezettel szemben.

A kifejtett indokokra tekintettel a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel

támadott része nem jogszabálysértő, ezért a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem nyújtott be, költsége nem merült fel, ezért a Legfelsőbb Bíróságnak e tárgyban határoznia nem kellett. Az alperesek a felülvizsgálati kérelmük eredménytelensége folytán a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján költségeiket maguk tartoznak viselni.

Az alperesek illetékeljegyzési jogban részesültek. Felülvizsgálati kérelmük eredménytelensége folytán a le nem rótt illetéket egyetemlegesen kötelesek megfizetni az államnak az illetékekről szóló, többször módosított 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 59. § (1) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdése, 15. § (1) és (3) bekezdése alapján.

Budapest, 2010. szeptember 29.

Dr.Török Judit sk. a tanács elnöke, Dr.Csóke Andrea sk. előadó
bíró, Dr.Pethőné dr.Kovács Ágnes sk. bíró